

Buletin INFORMATIV

Anul XXI • nr. 2 (237) • Februarie • 2012

CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE

Buletin INFORMATIV

Anul XXI • nr. 2 (237) • Februarie • 2012

**MINISTERUL CULTURII
ȘI PATRIMONIULUI NAȚIONAL**
**CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA
ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE**

013701 București • Piața Presei Libere nr. 1 • corp B 1

• etaj V / VI • telefon/fax 317 89 70

www.centru-cultural-traditional.ro

e-mail: contact@centru-cultural-traditional.ro

Director: Ciprian OGRĂZEANU

Redactor coordonator: Oana Gabriela PETRICĂ - director adjunct

Colectiv redacțional:

Mihaela GIORCILĂ (secretar de redacție) • Dănuț DUMITRAȘCU

Elena GAVRILUȚIU • Mirela MIHĂILĂ

Difuzare: Mariana COMAN

Coperta I - *Cel mai frumos an* - Christina HASLÉ (Franța) -
Salonul Internațional de Artă Naivă, București, 2011

Coperta IV - *Iarna pe deal* - Adina ȘTEFĂNESCU (Brăila) -
Salonul Internațional de Artă Naivă, București, 2011

Fotografii de Dănuț Dumitrescu

ISSN 1224 - 6921

Tehnoredactare: Anca Cristina VERGULESCU

---

*Tăcer colțurat de Horezu (jud. Vâlcea),
lucrat de Victor VICȘOREANU*

Fotografia de Rodica Dinache

Mulțumim tuturor colaboratorilor
și așteptăm în continuare informații și articole de specialitate
pentru *Buletinul Informativ*.

Cuprins

Ecouri

Crăciunul și Anul Nou în creația populară contemporană.....2
(Ioana Mădălina MUNTEANU)

Agenda februarie 2012.....5

Portret

Ființa lemnului 16
(Dr. Corina MIHĂESCU)

Obiceiuri de peste an

Obiceiuri din Teleorman.....22
(Iuliana CÂRNARU)

Confesiuni

Ionelia Stoica 26

Noi apariții editoriale

Ușa naivilor.....30
(Mirela MIHĂILĂ)

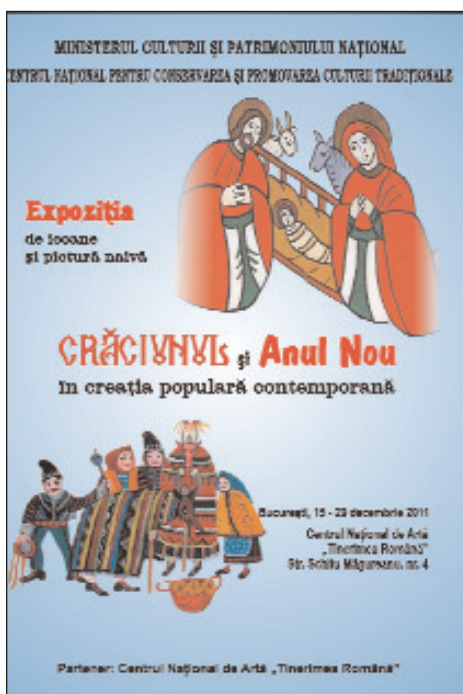

Ecouri

Crăciunul și Anul Nou în creația populară contemporană

Cea de-a XX-a ediție a expoziției dedicate sărbătorilor de Crăciun a fost vernisată în data de 15 decembrie 2011, în elegantul foaier al Centrului Național de Artă „Tinerimea Română”, în prezența unora dintre artiștii prezenți pe simeze, „naivi” și iconari din toată țara, a unor specialiști din domeniul culturii tradiționale, a reprezentanților mass-media și a altor invitați.

Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale este organizatorul evenimentului care a ajuns la frumoasa aniversare de douăzeci de ediții. Proiectul, inițiat în anul

Imagine de la vernisajul Expoziției *Crăciunul și Anul Nou în creația populară contemporană*, organizată de CNCPCT - 15 decembrie 2011, Centrul Național de Artă „Tinerimea Română”

1992, se înscrie în programele culturale continuate an de an de CNCPCT, în concordanță cu atribuțiile instituției.

„Crăciunul și Anul Nou în creația populară contemporană” adună în fiecare an, înaintea sărbătorii Nașterii Mântuitorului, o selecție de lucrări de artă naivă și de icoane pe sticlă și pe lemn aparținând unor creatori cunoscuți din toată țara, reuniți în cadrul acestui eveniment. Îi amintim astfel pe pictorii naivi: Ioan Măric (Bacău) Paula Iacob, Maricela Istrate, Costică Onuță (Vaslui), Vasile Filip (Baia Mare), Doina Marița și Gustav Hlinka (Reșița), Emil Pavelescu (București), Ionelia Stoica (Galați), Costel Iftinchi (Iași), Petru Mihut (Brusturi - Arad), Mihai Vintilă (Reșița) etc. Dintre iconari, îi consemnăm pe: Stela Costache (București), Valeriu Stoica (București), Vasile Moldoveanu (Moreni - Dâmbovița), Gheorghe Caraiman (Constanța), Dana Ilea (Cluj-Napoca), Florian Colea (Târgoviște - Dâmbovița), Robert Ciobanu (Moreni - Dâmbovița), Maria Măciucă (București) ș.a.

Așa cum enunță și titlul expoziției, evenimentul aduce în atenția publicului, a specialiștilor sau pur și simplu a iubitorilor de frumos

Satul Brusturi - Rodica Nicodin (Brusturi, jud. Arad)

„dovezi” ale contemporaneității meșteșugului pictării icoanelor și explozia de culoare oferită cu generozitate privirii de arta naivă, toate anunțând una din sărbătorile cardinale ale creștinilor: Crăciunul. Anul Nou este petrecerea laică a trecerii de la anul vechi la cel nou, cu speranța începutului, este timpul în care fastul petrecerilor se împletește cu superstițiile și cu diverse practici de aducere a bunăstării sau de influențare a timpului înnoit.

Sărbătoarea, obiceiurile din lumea satului, jocurile cu măști specifice trecerii pragului dintre ani și bucuria generală sunt redade, cu ajutorul pensulei, al sticlei sau al lemnului și al pânzei, din memorie sau ca urmare a observației directe, de către oameni pentru care arta reprezintă discursul prin care se identifică și pe care doresc să-l împărtășească lumii.

Ioana Mădălina MUNTEANU

Referent, CNCPCT

Fotografii de **Dănuț DUMITRAȘCU**

Consultant artistic, CNCPCT

Agenda*

Alba

21 februarie – Sâncel

Omagiu lui Timotei Cipariu, depuneri de coroane, colocvii.

25 februarie – Cricău

Dragobetele - obicei popular - sărbătoarea dragostei în tradiția românilor.

26 februarie – Pianu de Jos

Cârnilegiul - sărbătoare tradițională săsească de prindere a postului.

26 februarie – Râmneț

Parastas de pomenire pentru Horea, Cloșca și Crișan, la Mănăstirea Râmneț.

● În toate localitățile județului Alba au loc marți, 28 februarie a.c., manifestări legate de figurile marcante ale Răscoalei țărănești din 1784 - Horea, Cloșca și Crișan.

Argeș

● Continuă, și pe parcursul lunii februarie, monitorizarea unor obiceiuri existențiale (nunți, botezuri, înmormântări etc.) pentru evaluarea modificărilor produse în derularea etapelor ceremoniale. Concluziile se vor regăsi în lucrarea de sinteză **Obiceiuri de ieri și de azi**.

● De asemenea, specialiștii CJCPCT continuă identificarea și stocarea informațiilor privind meșterii populari din arealul Argeș-Muscel (fișare clasică, baze de date pe suport electronic). Proiectul se va finaliza prin apariția lucrării **100 meșteri și creatori populari argeșeni și musceleni**.

*N.R. Informațiile de la această rubrică sunt furnizate de centrele județene pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale. Pentru confirmări, vă rugăm consultați organizatorii.

● În luna februarie debutează etapele zonale ale Concursului „Muguri folclorului argeșean” - ediția a V-a, dedicat celor mai talentați copii - soliști vocali și instrumentiști de muzică populară din județul Argeș.

Bacău

4 februarie – Poduri

În cadrul Programului „Conexiuni culturale”, se organizează o șezătoare și un moment omagial dedicat pictorului Ștefan Luchian.

24 februarie – Bacău

„Dragobetele sărută fetele” - *Ziua îndrăgostiților la români, cu participarea Grupului Folcloric „Ciucurelul” al Colegiului Național „Vasile Alecsandri”.*

Bihor

12 februarie – Ștei - Casa de Cultură

„Vetre folclorice” - manifestare etnofolclorică; participă formații artistice din localitățile: Beiuș, Chișcău, Pietroasa, Ștei, Vașcău, Criștioru de Jos, Budureasa, Nucet, precum și din alte comune și sate din această zonă.

16 februarie – Beiuș

Curs și seminar de educație permanentă și management cultural pentru directorii și referenții din așezămintele culturale din zona Beiuș.

26 februarie – Remeți

„Vetre folclorice” - manifestare etnofolclorică; participă formații artistice din localitățile: Aleșd, Tilecuș, Tileagd, Aușeu, Vadu Crișului, Borod, Bratca, Remeți, Șuncuius, Măgești.

26 februarie – Remeți

Expoziție de artă populară.

27 februarie – Băile Felix

Expoziție de artă plastică.

Botoșani

5 februarie – Vorona

12 februarie – Lunca

19 februarie – Tudora

26 februarie – Cordăreni

„Șezătorile iernii” - manifestări etnofolclorice specifice anotimpului.

● În perioada 2-4 martie 2012, are loc la Dorohoi a XXIX-a ediție a Festivalului-concurs de Muzică Ușoară „Mărțișor dorohioian”, organizat de CJCPCT Botoșani, sub egida Consiliului Județean Botoșani, în colaborare cu Primăria Municipiului Dorohoi, Casa Municipală de Cultură și Clubul Copiilor Dorohoi. Festivalul își propune să promoveze muzica ușoară românească și să contribuie la afirmarea și lansarea unor tinere talente. Concursul se desfășoară pe patru categorii de vârstă (între 6 și 30 de ani). Înscrierile pentru festivalul-concurs se fac până în ziua preselecției, joi, 1 martie a.c. Informații suplimentare se pot obține de la CJCTCP Botoșani, str. Unirii, nr. 10, cod poștal 710233, tel./fax: 0231515448, e-mail: centrul_creatiei_bt@yahoo.com.

Buzău

3-4 și 17-18 februarie – Buzău

Consfătuiri de lucru vizând problema îmbunătățirii repertoriului și a calității actului artistic; participă directori de cămine culturale, instructori de formații și grupuri folclorice, meșteri și creatori populari din județ.

Caras-Severin

20 februarie – Reșița - Casa de Cultură

Festivalul Județean de Folclor „Velișcu Boldea” - ediția a V-a.

25 februarie – Armeniș, Sat Bătrân, Submarginea, Poiana (Buchin), Călnic (Reșița), Bârza (Topleț), Sadova Nouă, Sadova Veche (Slatina Timiș), Grădinari

„Balul izmenelor” - manifestare etnofolclorică dedicată conservării și promovării costumului popular. În context: premiera celor mai autentice costume populare.

Colocviile de Etnografie, Etnologie și Folclor „Vasile Tudor Crețu” - ediția a IX-a.

Constanța

24 februarie – Constanța - Școala „Aurel Vlaicu”

„Dragobetele” - obicei de peste an dedicat patronului dragostei în arealul românesc.

Dâmbovița

6 februarie – Târgoviște

„Box music” - concert susținut de Orchestra Simfonică „Muntenia”, invitați: Mihaela Anica - flaut și Horia Maxim - pian.

10-15 februarie – Târgoviște

„Satul tradițional - univers de sine stătător” - program complex de cunoaștere a tradițiilor prezente în practicile țăranilor din satele județului. Programul este realizat în parteneriat cu un număr de șapte școli și licee din municipiul Târgoviște și Universitatea „Valahia” din Târgoviște, începând cu anul 2008. Activitățile lunare ale programului se susțin în Cabinetul Multimedia de către specialiștii instituției.

Tema lunii februarie este „De la taraful de lăutari, la orchestră”. Activitatea se desfășoară în colaborare cu instrumentiști, membri ai Orchestrei Populare „Chindial Chindia”.

13 februarie – Târgoviște

Concert simfonic susținut de Orchestra Simfonică „Muntenia”, dirijor - Gheorghe Costin, solist - Lucian Gabriel Dănilă - vioară.

● În perioada 20-29 februarie a.c., se desfășoară în bibliotecile rurale (mai ales în localități din partea de sud a județului) Campania „Raftul de cultură tradițională”, care urmărește promovarea publicațiilor de specialitate ale Centrului Județean de Cultură Dâmbovița (carte etnografică, monografii, albume, studii și cercetări de specialitate s.a.).

Dolj**1 februarie – Corlate, com. Izvoare**

Sărbătoarea Sfântului Trifon - patronul spiritual al viilor. Proiect de cercetare desfășurat în satul Corlate. Obiceiul se mai practică în mai multe localități în care se cultivă preponderent viță de vie: Segarcea, Galicea Mare, Cerăt, Lipova.

23 februarie – Craiova - Galeriile Cromatic

Expoziție de pictură a artistei Antoaneta Cocoș, membră a Cenaclului Plastic „Constantin Brâncuși” din Craiova.

28 februarie – Brabova

Strigarea peste sat - obicei care se practică de Lăsața Secului pentru Postul Mare. Cercetarea se desfășoară în comuna Brabova și satele aparținătoare. Obiceiul se mai întâlnește în localitățile: Bulzești, Carpen (Cleanov), Călărași (Sărata), Cernești, Pielești și Teslui.

Galati**10 februarie – Galați**

Concert filantropic susținut de Fanfara „Valurile Dunării”; concertul face parte din Programul anual „Clepsidra” al Centrului Cultural „Dunărea de Jos”.

14 februarie – Galați

Ziua Îndrăgostiților - Sfântul Valentin - spectacol dedicat tinerilor din Galați, organizat de clasele Școlii de Arte.

16 februarie – Galați

Gala Premiilor Centrului de Cultură „Dunărea de Jos” în care sunt recompensate personalitățile, firmele și instituțiile care au sprijinit fenomenul cultural gălățean.

17 februarie – Galați

Expoziție de fotografii a clasei de Artă fotografică a Școlii de Arte.

24 februarie – Galați

Dragobetele - prezentarea obiceiurilor legate de Ziua Îndrăgostiților în folclorul românesc. Manifestarea face parte din Programul „Tânărul și tradiția strămoșilor”, Proiectul „Satul din noi”.

24 februarie – Galați - Centrul de Cultură „Dunărea de Jos”

„Ecologica” - expoziție tematică a clasei de Pictură a Școlii de Arte, organizată în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Galați.

● Miercuri, 15 februarie, apare nr. 120 al revistei „Dunărea de Jos”.

● Centrul de Cultură „Dunărea de Jos” pregătește volumul cinci al colecției „cArTESENTE” ce va cuprinde cele mai frumoase poeme ale unui autor gălățean.

Giurgiu**3 februarie – Giurgiu - Teatrul „Tudor Vianu”**

„Un spectacol cu... surprize” - spectacol folcloric susținut de Taraful „Doina Dunării”.

12, 16 februarie – Giurgiu - Centrul Cultural Local „Ion Vinea”

„Nota zero la purtare” - seară de teatru susținută de elevii Cercului de teatru al Centrului Cultural Local „Ion Vinea”.

14 februarie – Giurgiu - Centrul Cultural Local „Ion Vinea”

Spectacolul muzical-coregrafic „Valentine's Day” prezentat de elevii cucerilor de dans modern și canto din cadrul Centrului Cultural Local „Ion Vinea”.

24 februarie – Giurgiu

Dragobete - spectacol muzical susținut de elevii claselor de canto popular și acordeon ale Școlii Populare de Arte și Meserii din cadrul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Giurgiu. Cu acest prilej, se vernisează și o expoziție de cusături - lucrări realizate de elevi în cadrul cursurilor de artă meșteșugărească tradițională.

● **Vineri, 10 februarie**, se fac filmări cu Taraful „Doina Dunării” al Centrului Cultural Local „Ion Vinea” Giurgiu pentru o emisiune folclorică a TV Neptun, Constanța.

● În perioada 13 februarie-16 martie a.c., se derulează Proiectul „Șezătoarea” - festival județean care își propune atât revitalizarea și valorificarea obiceiurilor de muncă din perioada de iarnă: tors, țesut, curățat porumb etc., cât și aducerea în actualitate a creațiilor artistice tradiționale din lumea satului.

Gorj

1 februarie – Ciuperceni

„Focuri peste zăpezi”: manifestare cultural-religioasă închinată Sfântului Trifon din calendarul popular, expoziție de costume populare și obiecte de mică industrie țărănească.

6 februarie – Licurici - Căminul Cultural

16 februarie – Drăgotești

În cadrul Programului „Gorjul tradițional” se organizează expoziții de țesături și costume populare.

14 februarie – Târgu Jiu, Turceni, Rovinari

„Valentine's Day” - manifestări artistice dedicate iubirii.

15 februarie – Ciuperceni

„Portul popular din Ciuperceni, Gorj” - simpozion și expoziție de artă populară.

16 februarie – Târgu Jiu - Colegiul Național „Ecatrina Teodoroiu”

Colocviile de Critică și Istorie Literară ale Revistei „Portal Măiastra”: „Scriitori gorjeni”.

19 februarie – Drăgotești

Expoziție de artă populară.

24 februarie – Târgu Jiu, localități din județ

„Sărbătoarea dragostei. Dragobetele”.

29 februarie – Târgu Jiu, Tântăreni

„Tântăreni, vatră de istorie. 191 ani de la popasul lui Tudor Vladimirescu în localitate”: evocare, pelerinaj la monumentul eroului din Târgu Jiu, expoziții de carte, moment poetic.

Harghita

18 februarie – Ocna de Jos

„Lăsata secului” - festival de datini - ediția a XX-a.

Iași

26-29 februarie – Iași, Bodești-Scânteia, Scobinți

„Sărbătoarea Mărțișorului” - expoziție-concurs de mărțișoare tradiționale.

Ilfov

19 februarie – Otopeni, Voluntari

„Din dragoste de... Dragobete” - spectacol de divertisment susținut de ansambluri folclorice și interpreți din județul Ilfov și invitații lor speciali. Spectacolul este dedicat sărbătorii iubirii la români.

● Pe parcul lunii (1-29 februarie), CJCPCT Ilfov:

- itinerează, sub genericul „Caravana teatrului în Ilfov”, spectacole susținute atât de trupe independente, cât și de trupe aparținând unor instituții teatrale de prestigiu, în localitățile județului;

- pregătește editarea și lansarea volumului *Zâmbet în vers și culoare*, cuprinzând desene și producții literare realizate de copii din județul Ilfov.

Neamț

14 februarie – Piatra Neamț

Spectacolul „Dragobete”, susținut de clasa de canto popular a Școlii de Arte și de Ansamblul Folcloric „Florica de la Munte”.

Olt

1 februarie – Drăgănești-Olt

„Sfântul Trifon - Vița de vie și vinul în credințe și obiceiuri”. Manifestarea își prezintă rezultatele cercetării „Conservarea și promovarea obiceiurilor și credințelor legate de tradiția cultivării viței de vie” în localitățile din județul Olt, realizată de specialiștii CJCPCT și a proiecției filmului realizat de aceștia în comuna lanca - Potelu.

1-29 februarie – Slatina - Salonul Artdelia

Salonul de iarnă - expoziție de pictură.

7 februarie – Slatina

„O viață pusă în slujba artelor tradiționale” - sărbătorirea a 95 de ani de viață ai creatorului popular Nicolae M. Nica.

24 februarie – Slatina, Balș, Drăgănești-Olt

„Dragobetele - sărbătoarea îndrăgostiților la români”. Simpozion și proiecție de filme despre obiceiurile tradiționale de *Dragobete* în satele județului Olt.

● În perioada 1-29 februarie a.c., CJCPCT Olt organizează întâlniri metodice cu directorii și personalul de specialitate din așezămintele culturale din mediul rural. Tema acestora este „Căminul cultural - programe de activități, oportunități și priorități”. Manifestarea cuprinde instruiți, programe de educație permanentă, spectacole metodologice, expoziții, proiecții de filme etc.

Prahova

1 februarie – Bușteni - Centrul Cultural „Aurel Stroe”

Aniversarea a 160 de ani de la nașterea lui I. L. Caragiale - spectacol de teatru.

1-5 februarie – Breaza - Centrul Cultural „Ion Manolescu”

Expoziție de pictură a artistului Adrian Stoenică.

6-12 februarie – Bușteni

Zilele Orașului Bușteni – „Cupa buștenarului la Schi”.

9 februarie – Fulga

Manifestări dedicate hramului Bisericii „Sfântul Haralambie” din Fulga de Jos.

10 februarie – Aluniș

„Caragiale și al lui umor” - interpretări teatrale, Concursul „Tineri regizori, tineri actori” - din opera marelui Caragiale.

10 februarie – Ceptura

„**Binecuvântarea semințelor**” - manifestare etnografică dedicată **începerii semănatului de primăvară**.

13 februarie – Breaza

Ziua Îndrăgostiților - spectacol al formațiilor artistice ale Centrului Cultural „Ion Manolescu”.

14 februarie – Brebu

„Dragostea în lirica și literatura română”. Manifestări prilejuite de *Dragobete/Sfântul Valentin (Ziua Îndrăgostiților)* - spectacol cu tineri pentru tineri.

14 februarie – Bușteni - Centrul Cultural „Aurel Stroe”

Sfântul Valentin (Ziua Îndrăgostiților) - spectacol cu tineri pentru tineri.

14 februarie – Mizil

Ziua Îndrăgostiților - spectacole pentru tineret susținute de formațiile Casei de Cultură și ale unităților de învățământ.

14 februarie – Bălțești

Sfântul Valentin: Ziua Îndrăgostiților. Spectacol artistic organizat pentru tinerii din comună.

16-28 februarie – Baba Ana

„Sub semnul lui Dragobete” - seri culturale pentru tineret.

18 februarie – Măneciu

Dragobetele - manifestare care face parte din Proiectul „Păstrarea tradițiilor românești”.

23 februarie – Izvoarele

„Dragobete, Dragobete...” - recital de poezie de dragoste și concurs de creație literară.

24 februarie – Apostolache

„***Dragobetele*** - *Ziua Îndrăgostiților la români*”.

24 februarie – Băicoi - Casa de Cultură

„***Dragobetele*** - *sărbătoarea românească a iubirii*” - spectacol muzical.

24, 25 februarie – Brazi

„*Valentine's Day* și *Dragobetele* - zilele dragostei și bunăvoinței” - recital de muzică și poezie, carnaval.

24 februarie – Câmpina

„Rațiune și simțire” - expoziție de pictură Elisabeta Stănculescu.

24 februarie – Ciorani

„***Dragobete*** - *zi tradițională a îndrăgostiților*” - manifestare etnofolclorică.

24 februarie – Comarnic

„***Dragobetele*** – *Ziua Îndrăgostiților la români*” - spectacol folcloric.

24 februarie – Drajna

„*Ziua Îndrăgostiților la români - Dragobetele*”.

24 februarie – Filipeștii de Târg

„Dragostea plutește-n aer” - sărbătoarea îndrăgostiților.

24 februarie – Mizil

„***Dragobetele*** - *Ziua dragostei și a bunăvoinței la români*”.

24 februarie – Sângeru

„*Dragobetele* - *Ziua Îndrăgostiților*” - concurs de poezie din lirica de dragoste și seară de dans.

24 februarie – Șirna

„***Cu drag, de Dragobete***” - spectacol folcloric și expoziție de creații plastice.

24 februarie – Valea Călugărească

„***Dragobetele la români - Ziua Îndrăgostiților***”.

27 februarie – Cerașu

„Ți-am adus un măștișor!” - spectacol și carnaval.

28 februarie – Ploiești - Casa de Cultură a Sindicatelor

„Mari prietenii literare: Cezar Ivănescu și Marin Preda”.

Satu Mare

2 februarie – Satu Mare - Sediul CJCPCT

Lansare de carte: *Poezia - miraj al clipei/La Poésie - le mirage de l'instant* antologie bilingvă de poezie.

16 februarie – Negrești-Oaș - Casa de Cultură

Întâlnire cu animatorii culturali, instructorii de formații artistice și directorii de cămine culturale din Țara Oașului.

Suceava

1-29 februarie – Suceava

FOTO-GRAFICA - expoziție de grafică și fotografie.

20-27 februarie – Suceava

Concursul Național de Artă Plastică „Ion Irimescu” - ediția a V-a.

26 februarie – Dorna Candrenilor

„Comori de suflet românesc” - festival-concurs de interpretare a folclorului muzical-coregrafic - ediția a X-a - faza zonală: Vatra Dornei.

26 februarie-11 martie – Suceava, localități din județ

Târgul Măștișorului - târg de meșteri populari.

● În perioadele februarie-aprilie și noiembrie-decembrie 2012 se desfășoară Festivalul Interjudețean al Șezătorilor „Azi în sat îi șezătoare”, în toate vetrele folclorice din județ. Festivalul începe în luna februarie.

Teleorman

1 februarie – Zimnicea

„Zărezeanul - tradiția viei și vinului” - spectacol folcloric.

1 februarie – Alexandria

Simpozionul „Zărezeanul - tradiție culturală de sorginte balcanică și multiethnică”, organizat în colaborare cu Muzeul Județean Teleorman și Biblioteca Județeană „Marin Preda”.

24 februarie – Alexandria - Casa de Cultură

„Dragobetele - zeul dragostei la români” - spectacol dedicat tinerilor.

Timiș

28 februarie – Timișoara

„Topul Măștișorului” - concurs destinat tinerilor interpreți de muzică populară; participă soliști vocali cu vârsta cuprinsă între 15 și 30 de ani, reprezentând zonele etnofolclorice din Banat, inclusiv etniile.

Tulcea

4 februarie – Tulcea

Premiera Spectacolului *Praga, ultimul zbor...*, după Ștefan Caraman, regia Ovidiu Caița.

5, 11, 26 februarie – Tulcea

Spectacole cu piesa *Praga, ultimul zbor...*, după Ștefan Caraman, regia Ovidiu Caița.

22-24 februarie – Tulcea - Foaierul Teatrului „Jean Bart”

Târg de Dragobete, expoziție cu vânzare a meșterilor populari din județul Tulcea.

● În perioada 7-25 februarie a.c., au loc spectacole de teatru în municipiul Tulcea și în localități din județ cu piesele de teatru: *Detectiv pe portativ*, *Dublu mixt*, *Un bărbat și mai multe femei*, *Ivan Turbincă*, *O noapte furtunoasă*, *Bădăranii*, *A sosit trăsura domnului*.

Vâlcea

2 februarie – Râmnicu Vâlcea - Galeria de arte „Constantin Iliescu”

„Scrieri plastice...” - expoziție personală a artistului Alin Cheran, cuprinzând lucrări plastice în tehnică mixtă.

14 februarie – Băbeni

„In memoriam... Dragoș Vrânceanu. Omul și opera în percepția generației de azi”.

16 februarie – Râmnicu Vâlcea - Galeria de arte „Constantin Iliescu”

„Arta - fereastră a sufletului” - Salon al Artelor practicate de persoane cu dizabilități - ediția a IX-a. Manifestare organizată în parteneriat cu Arhiepiscopia Râmnicului și Societatea Națională a Persoanelor cu Handicap, Filiala Vâlcea.

24 februarie – Galicea - Căminul Cultural Cremenari

„Dragobetele - sărbătoarea dragostei în tradiția populară românească - Anul Nou de Primăvară” - eveniment cultural care face parte din Proiectul „Ziua Tradiției”.

Portret

Ființa lemnului

Arta populară tradițională nu reprezintă numai latura materială a etnografiei sau cea imaterială a științei de a practica meșteșuguri; ea cuprinde și universul omenesc, cu trăirile, sentimentele și experiențele celor ce știu să o făurească. Componenta umană, parte a patrimoniului cultural imaterial, poate conferi unora dintre purtătorii și creatorii de artă populară statutul și titlul de *tezaur uman viu*.

Este și cazul lui Nicolae Purcărea, meșter popular din Brașov, pe care această sintagmă „nu-l încape” în deplinătatea personalității sale. Pentru cel ce-l întâlnește pentru prima dată, Nicolae Purcărea nu se lasă ghicit cu ușurință: doar statutul și atitudinea modestă par să-l definească prin puținătatea vorbelor de început, prin timiditatea de care recunoaște că nu a scăpat nici acum, la vârsta senectuții.

De fapt, cine l-a întâlnit prima dată simte esența omului, dincolo de aparență și este avid de a-l reîntâlni, pentru că orice revedere adaugă substanță la plusul calității sale.

Vă imaginați cât suflet din sufletul lui Nicolae Purcărea am căpătat de-a lungul zecilor de întâlniri pe care le-am avut în ultimii aproape 20 de ani de când ne știm?

L-am cunoscut „rând pe rând”, fără grabă, cu mult calm, așa cum îți lasă impresia că și-a petrecut întreaga viață. Însă numai „consecvența” convorbirilor îți dezvăluie o parte din volbura și arsura ei.

Am ajuns în momentul în care pot spune că îl cunosc bine pe Nicolae Purcărea, să mă laud că îmi este prieten și sfătuitor și să încerc să încep „să mă eliberez” de plăcuta și trista povară a gândurilor sale, scriind pentru a-l împărtăși tuturor ce vor să-l cunoască.

Aceste rânduri sunt, poate, introducerea la o carte, ce se va scrie, din tot bagajul de cunoștințe, imagini, mărturii și confesiuni, adunat atât în experiențe de viață, în bogății imateriale, dar și în încărcătura unui geamantan propriu-zis, plin cu dovezile și înregistrările celor mai sus spuse.

În încercarea de a fi obiectivă, prezentându-l și „povestindu-l” pe Nicolae Purcărea, voi apela la mai multe documente și dovezi, unele dintre ele de o importanță istorică. Sunt încă multe înregistrări audio ce-și așteaptă exprimarea scrisă, imagini frumoase și amintiri.

Am ales pentru început o scrisoare primită de Nicolae Purcărea de la cea pe care a considerat-o întotdeauna un remarcabil specialist în etnografie, doamna Elena Secoșan:

București, 1989

Iubite Domnule Purcărea,

Urarea Dumneavoastră, o nouă dovadă a prieteniei noastre, mi-a făcut mai mult decât ceea ce se cheamă „bucurie”, mi-a încălzit sufletul. Și noi, cei bătrâni, avem nevoie de această căldură, ca o cheazășie că nu am rămas singuri în viață.

Rând pe rând, renunț la diverse acțiuni care mă legau de oameni, de societate, de colective, în care solicitările începeau să depășească energia mea fizică. Fac economie. Cu puterea de muncă pe care o acumulez spiritual, în ceea ce se cheamă „suprastructură”, legată de gândire, cu care mă îndrept înspre colegii mei de profesiune, cu încercări de a-i ajuta.

Așa se întâmplă că nu mai plec atât de des în deplasări și, în mare parte, oamenii vin ei la mine acasă unde stăm liniștiți de vorbă fără grabă și fără presiuni din afară.

De aceea, dragă Domnule Purcărea, aș fi foarte mulțumită să veniți odată la mine, dacă doriți să „ne înțelegem” reciproc asupra unor „minuni” ale artei populare românești, axate, mai ales - în cazul Dumneavoastră -, înspre „lumea lemnului”.

Să încercăm ca „să vorbească lemnul”, cu toate implicațiile pe care le cuprinde ființa sa. Vă vorbesc astfel Dumneavoastră, fiindcă știu că

Nicolae Purcărea, de-a lungul străzii Pe Tocile, Brașov

înțelegeți ceea ce nu se poate spune în cuvinte.

Și acum vă întreb: ce faceți? Cu ce vă ocupați și vă preocupați? Unde ați mai găsit creații **țărănești** din lemn, în obiecte care par neînsemnate în viața de toate zilele și care totuși ascund valori documentare și valori artistice unice.

Aceste trebuesc cântate și trebuesc înțelese și, pornind de aici, vom realiza și noi lucruri **autentice**, după chipul și asemănarea noastră, fără să fim țărani. Dumneavoastră, acolo sus, unde urcă drumul „Pe Tocile”, aveți o profundă originalitate, aceea a **Șcheienilor**, de Brașov, care v-ați consolidat ca „grup etnic”, pe o veche tradiție locală, cu rădăcini adânc înfipite în acele locuri, cu ulițe înguste și case mici, înghesuite, ca să încapă toate într-

un spațiu mic, prea mic pentru prea mulți oameni care s-au așezat acolo. Pornind de la aceste condiții de trai și de la alte multe împrejurări născute din viața din Șchei, oamenii de aici s-au dezvoltat și format într-un anumit fel, și-au însușit - peste secole - o anumită personalitate, o structură sufletească, spirituală, care a devenit o „marcă” a Șcheenilor, ca un blazon. Iar acest blazon trebuie valorificat din toate resursele și cu toate posibilitățile de exprimare care există în viața oamenilor și pe care trebuie să le căutați Dumneavoastră, șcheenii, pe ale Dumneavoastră.

În cântare veți găsi și „lemnul” - sub orice formă - o poartă, un stâlp de casă, un prag, o laviță, un cadru de fereastră... căutați până veți găsi și atunci așezați-vă cu toată puterea și cu „dreptul de șchean” pe aceste bunuri la care aveți dreptul de „proprietari spirituali”; ca ale Domniei voastre, să le folosiți și valorificați. Astfel se nasc creațiile autentice care cresc din sufletul omului, **din locul său de baștină** și Dumneavoastră aveți un loc care vă conferă drepturi pe care alții nu le pot avea, căci nu au un **loc** ca Șcheiul.

Detaliu din poarta sculptată de Nicolae Purcărea

Nu s-a scris prea mult despre Șchei în literatura noastră, nici beletristică, nici lucrări științifice și această lipsă se încadrează în firea românului cu superficialitățile, cu neglijențele și cu lipsa de atenție și sesizare cu care tratează (mai bine zis, nu tratează!) fenomenele de viață importante din jurul lui. În străinătatea popoarelor civilizate și cultivate, acest Șchei ar constitui un focar de studii istorice, sociologice și etnografice; la noi trece ca **un fapt divers** neobservat și neînțeles în valoarea sa socială.

Și acum să ne întoarcem la lemn. Presupun că veți spune **nu găsesc** și totuși trebuie căutat, cu atenția cuvenită. Nu vom găsi opere de artă ca bisericile din Maramureș sau stâlpii din Gorj, care au creat o epocă, dar, dacă știm vedea, vom găsi și într-o ușă de poartă sau cadru de fereastră anumite **linii**, care pot constitui baza de pornire la **un stil**. Totul se centrează în puterea de sesizare, de a cuprinde elementul specific și apoi valorificarea acestuia sub un **stil specific local**, care **ia de la țaran elementul de pornire** și știe să-l dezvolte în creații adecvate altei vieți și altui loc - nu țărănești -, ci ale vieții evoluată în forme - așa-zise - urbane. Aici este cheia: să iai de la țaran - primul făuritor - ceea ce este autentic al lui (nu artizanal catastrofal!) și să știi ce trebuie să faci cu aceea, ce ai luat din viața țaranului.

Aceasta este cea mai importantă încercare, dar pentru a o putea întreprinde cu succes este nevoie de o școală unde să învățăm **ce trebuie să vedem** și cum să valorificăm ceea ce am văzut și înțeles! - o școală cu profesori competenți.

Dumneavoastră, Domnule Purcărea, mai aveți și unele comori în textile, unicate, cum sunt cămășile femeiești din familie - din zona Râșnov - care mi-au rămas în minte și în suflet. Am mai găsit una similară la muzeu (la Doamna Fulga, în depozit) și altele în depozitul muzeului din Făgăraș - aceste cămăși cu valoare de arhivă trebuie studiate ca documente istorice în acest colț al Țării Bârsei. Vreți să scriem un articol împreună? Luați cămașa, mergeți la Râșnov și jur, întrebați bătrânele dacă au văzut-o la mamele lor și scoateți nota. Dacă vă interesează scrieți-mi și vă trimit un chestionar de cercetare. Cămașa, cred, nu ține de Șchei, ci de zona Tohan, Râșnov în sud și colțul înspre secui în nord. Este cămașa veche din Țara Bârsei, dar cine se mai interesează de ea!!? Numai noi, bătrânii, când **ne-au lăsat picioarele** și ne-am așezat acasă și avem liniștea ca să gândim.

Domnule Purcărea, aș vrea să stăm de vorbă cu Dumneavoastră și cu fratele Dumneavoastră, care e atât de **șcheian**, atât de cultivat; alături cu Dumneavoastră reprezentați o personalitate distinsă și distinctă.

Vă doresc tot binele, cu aceeași prietenie,

Elena Secoșan

În același plic îngălbenit de vreme, purtând două ștampile „de București” cu data de 24 ianuarie 1989 și scrisul frumos, caligrafic al doamnei Secoșan se află și o altă foaie de hârtie - o fișă de cercetare pentru amintita cămașă, cu desene minuțios executate ce îndeamnă la aflarea informațiilor detaliate despre părțile componente ale obiectului vestimentar și denumirea acestora.

Din însemnările făcute pe marginea întrebărilor avem dovada că Nicolae Purcărea a cercetat cu sârguință și a răspuns tuturor întrebărilor din chestionarul pe care îl redăm mai jos ca pe un model actual:

- Locul și data confecționării cămășilor;
- Persoana care le-a purtat;
- De când se poartă acest tip în localitate?;
- Până când s-a purtat;
- Care a fost aria de răspândire a acestui tip? (În zona Râșnovului sau mai departe?, În ce sate s-a mai purtat?);

- Dacă se cunoaște o evoluție în sistemul de ornamentare (Cum a fost cea mai veche formă de ornamentare? Cum a evoluat?);

- Cum a fost apreciat acest tip de cămașă de populație? (Ca o cămașă de sărbătoare prețuită?, Ca o cămașă obișnuită locului?, Ca o cămașă venită din altă parte?);

- Ce se poate afla despre istoricul acestei cămăși?

- Cu ce s-a purtat în partea de la talie în jos? Cu fotă, cu catrință sau cu androc? Ce fel de brâu purtau?;

- Cum era împodobit capul și cu ce?;

- Alte informații privind

istoricul și frecvența acestui costum. Delimitarea zonei unde s-a purtat acest costum.

Scrisoarea, în întregul ei, este un desăvârșit model de comportament uman și profesional, o mărturie de credință, un imbold către cercetarea serioasă, implicată și pasionantă!

Nu este de mirare că Nicolae Purcărea îi datorează întreaga sa creație de artă populară, dar și școala artei, așa cum o spune mereu oricui dorește să știe în ce fel l-a influențat stăruința acestei Mari Doamne:

„Un moment important în viața mea a fost intervenția unei mari specialiste în etnografie, doamna Elena Secoșan, care mi-a văzut lucrările.

Mi-a spus că am mână, că lucrez frumos, dar că n-am școală - se gândea la școala tradițiilor autentice. La sfatul ei, m-am oprit din lucrat și m-am apucat de teorie. Am studiat etnografia și cioplitura tradițională și, încetul cu încetul, după alți câțiva ani, am început să apar din nou la expoziții, de această dată în cunoștință de tainele artei.”

O casă de poveste

Text și fotografii de
Dr. Corina MIHĂESCU
Cercetător științific I, CNCPCT

Obiceiuri de peste an

Zarizanu - Ciocănești-Sârbi, jud. Călărași

Fotografie de Dănuț DUMITRAȘCU

Obiceiuri din Teleorman

Sfântul Trifon, Trif Nebunul, Gurbanul, Zerezeanu, Arezeanu

Luna februarie este ultima lună a calendarului roman și luna a doua a calendarului gregorian. Denumirea populară a lunii februarie este Făurar, aceasta provenind de la meșterii fauri care pregăteau și ascuteau fiarele plugurilor în așteptarea muncii câmpului. În județul Teleorman, se mai practică și azi unele sărbători din calendarul popular al lui Făurar.

În Ajunul Întâmpinării Domnului, în ziua de 1 februarie, se serbează ziua Sfântului Trifon (Trif Nebunul) care este considerat în credința populară *Patronul viilor*. Sărbătoarea se mai practică în satele în care mai există bulgari. Ea se prăznuiește pentru ca în anul care abia începe viile să rodească.

Gurbanul viilor sau *Zerezeanu* este o sărbătoare cu dată fixă, ceremonial bahic în ziua lui *Trif nebunul*, care se desfășoară la plantațiile cu viță de vie cu participarea bărbaților.

În credința românilor, Sfântul Trifon a fost înnebunit de Îngerul Domnului; el conducea o mulțime de evrei, a vrut s-o piardă pe Maica Domnului ce venea cu Pruncul la Ierusalim. Nebuniile făcute de Trifon i-au descumpănit pe evrei. Când și-a revenit din nebunie, Trif s-a făcut sfânt și, fiindcă datorită lui a putut Domnul Iisus să intre în Ierusalim, această zi se serbează înainte de Întâmpinarea Domnului.

Trif este considerat mai mare peste lupi, de aceea fiind numit și *Sânpetrul lupilor*.

În această zi se strigă „Hai să mergem, să mergem la Gurban, Gurbanul!"; oamenii merg cu săniile trase de cai împodobiți cu viță de vie și zurgălăi, împreună cu preotul, să sfințească viile împotriva insectelor, după care rămâne fiecare la via lui cu prietenii și chefuiesc până seara târziu. Vin de acasă cu bucate, vinul fiind îngropat la capătul locului. Se stropește via cu acest vin, se taie din joardele lăsate în toamnă care se pun în cruce. Aceste joarde se numesc *Barba lui Dumnezeu*.

Această sărbătoare este cunoscută sub numele de *Gurban* sau *Zerezeanu*.

În județul Teleorman, *Gurbanul* se desfășoară în localitățile: Antonești-Călinești, Poroschia, *Zerezeanu* - Izvoarele, Calomfirești, Nanov, Alexandria, Cervenii; *Arezeanu* - Năsturelu, Bragadiru, Conțești, Pietroșani.

Dragobetele - Cap de primăvară

Ziua de 24 februarie reprezintă pentru români sărbătoarea dragostei, în limbaj popular *Dragobetele* sau *Cap de primăvară*. Dragobetele este purtătorul dragostei și al buneii dispoziții, care poate fi identificat cu Eros, zeul iubirii în mitologia greacă și cu Amor - zeul dragostei în mitologia romană. Dragobetele este un obicei arhaic, este simbolul dragostei și al împlinirii, reprezintă vârsta inițierii fetelor și flăcăilor în tainele iubirii, a participării cu toată puritatea și trăirea la împlinirea viitorului cuplu.

După credința populară, ziua de Dragobete este cea lăsată de Dumnezeu pentru împerecherea păsărilor și a animalelor. Este o zi a bucuriei, a prieteniei și a vorbelor drăgăstoase. Dragobetele este fiul Babei Dochia, cumnat cu eroul vegetațional Lăzărică și este sărbătorit în perioada de 24-28 februarie sau 1-25 martie în funcție de zona etnografică. Se spune că acela care nu se va întâlni cu prietenii în această zi va fi singur tot anul. Se zice că Dragobetele este fiul Babei Dochia, avându-și originea în timpul dacilor.

În județul Teleorman, 24 februarie rămâne o sărbătoare de referință în viața tinerilor. Cea mai spectaculoasă variantă o aflăm pe malul Dunării, în localitățile Zimnicele și Năsturelu. Așadar, în această zi, băieții, pe de o parte, și fetele, pe de altă parte, îmbrăcați în straie de sărbătoare, înainte de a ieși în sat sau în împrejurimile lui, săvârșesc în casă un adevărat ritual.

De asemenea, această zi este considerată favorabilă farmecelor de „urât” care îndepărtează dragostea a doi tineri.

Dacă vremea este urâtă, fetele se strâng prin case și petrec împreună cu prietenii și prietenele. Dacă merg la pădure, ele caută floare de fragi, cu rouă și se spală cu aceasta, ca să fie plăcute și văzute când merg la petrecere, zicând:

„Floare de fragă
Din luna lui Dragobete,
La toată lumea să fiu dragă
Urăciunile să le despart
Pe noi să ne împaci.”

Fetele își împodobesc chipul cu tot ceea ce au mai frumos în lada de zestre. Cea mai chipeșă fată, ajutată de încă două, ia o vadră din aramă, pune apă din zăpadă topită sau din izvor, ia un mănunchi de busuic, floarea dragostei, și rostește un descântec de dragoste și urât.

Fata care a descântat, cu busuicul în mână, rostește revărsând apa binecuvântată pe trupul celorlalte fete.

Valorificare scenică a obiceiului Dragobetelui

Fotografie din Arhiva CJCPCT Teleorman

Băieții strigă la fata iubită, aleargă la ea cu un buchet de ghiocei, o îmbrățișează și o sărută. În continuare se încinge jocul. În final, când se lasă seara, se aprind focuri. Tinerii se strâng în jurul lor, stau jos și se întorc acasă cântând. În această variantă a însurătorii, perechile se consideră legate pentru tot anul, pentru a urmări dacă sentimentele sunt adevărate și reciproce. Unii părinți, care aflau de cele întâmplate, erau de acord, alții nu erau de acord.

Dragobetele este cunoscut cu mult mai înainte decât Sfântul Valentin, transferat și la noi, mai mult în spiritul comercial.

Considerăm că noi, specialiștii, avem obligația de a reconsidera aceste obiceiuri vechi și a le repune în drepturi, acolo unde știm că au existat, pentru că fac parte din identitatea noastră națională, din bogatul și fastuosul portret moral și spiritual al românilor. Dacă avem astfel de obiceiuri, de ce mai este nevoie să împrumutăm de la alții?

Iuliana CÂRNARU

Consilier, CJCPCT Teleorman

Confesiuni

Ionelia Stoica

Un reprezentant al generației tinere de artiști naivi, Ionelia Stoica a debutat în anul 2001 și este un „naiv” proaspăt, atât din punctul de vedere al vârstei, cât și al discursului artistic, acesta fiind preferat deoarece constituie „expunerea tradițiilor și poveștilor, dând viață albei pânze cu ajutorul culorilor”.

Cel mai potrivit, însă, rămâne să dăm cuvântul Ioneliei Stoica, în dialog cu colegul nostru, domnul Dănuț Dumitrașcu.

Dănuț Dumitrașcu: Pentru început o să vă rog să ne spuneți câteva cuvinte, să vă prezentați așa foarte pe scurt și să ne spuneți cum e cu venirea aici, la Zimnicea?

Ionelia Stoica: *Mă numesc Stoica (Caramalău) Ionelia (mi-am prezentat și numele de față, pentru că așa am debutat, acum zece ani), sunt de la malul Dunării, numai că spre revărsare, la Galați.*

Venirea în tabără a fost o ieșire și o ocazie de a-mi revedea colegii și de a schimba păreri și, ținând cont că am și un bebe și am stat doi ani acasă, un motiv bun de a evada, dar într-un mod plăcut, să pot să-mi exprim și sentimentele pe pânză.

D.D.: Sunteți de la Galați, deci tot de la Dunăre. Eu vă știu numai după nume, personal nu v-am văzut până acum, acum ne vedem

pentru prima oară. Spuneți-ne, cum vi se pare peisajul acolo, și cum vi se pare aici?

I.S.: *Ținând cont că sunt din oraș, acolo e un pic ajutat de om; aici e lăsat mai sălbatic, mâna omului nu și-a pus foarte mult amprenta, ceea ce e bine, zic eu.*

Nu am putut vedea decât brațul Dunării pentru moment, dar mi-aș dori ca Dunărea să fie ceva mai curată decât la noi. Sper să ajung să văd și Dunărea aici, la Zimnicea.

D.D.: Totuși, fiind de la oraș, care sunt temele dumneavoastră predilecte?

I.S.: *De la 6 luni până la 7 ani m-au crescut bunicii, la țară, ca atare viața satului mă inspiră foarte mult, la fel și tradițiile.*

Eu am terminat Litere și chiar am avut câteva cursuri cu tematică populară; accentul s-a pus pe obiceiurile tradiționale și foarte mult mi-a plăcut viața satului.

D.D.: Spuneți-ne puțin despre lucrările pe care le faceți aici. Povestiți-ne lucrările, dacă se poate spune așa.

I.S.: *În prima lucrare m-a inspirat experiența mea: după ce am născut, mi-am adus aminte de povestea cu cele trei ursitoare și imediat am început să citesc, să caut pe Internet cât mai multe informații, în special știind că de la zonă la zonă diferă povestioarele; și așa am pus totul în culoare pe pânză.*

Cea de-a doua lucrare... Venind încoace, am văzut foarte multe câmpuri pline cu maci și am zis: „Trebuie să redau macii!”, dar macii stau tot timpul lângă lanurile de grâu, ca atare a pornit o altă povestioară pusă pe pânză și plină de viață, zic eu: roșu, galben, dragostea, pasiunea, viața... Nu se poate fără soare, fără cer, nimic nu este conturat...

D.D.: Și ce lucrați acum dumneavoastră?

I.S.: *Acum am trecut, am terminat cu ce e mare, am trecut la ce e mic, mergem pe miniaturi, dar tot din viața satului furăm: aici sunt doi*

Ionelia Stoica (Galați)

Ursitoarele - Ionelia Stoica

dansatori și aici încerc să redau o mică idilă la fântână. Să vedem ce-o să iasă (râde).

D.D.: Cum ați început să pictați și când ați început să pictați?

I.S.: Am început dintr-o curiozitate: eram clasa a-XII-a, ieșeam de la ore și am văzut un mare afiș pe ușa bibliotecii: „Cercul de pictură se ține în sala...”, și era trecut numărul. Hai să văd despre ce e vorba... Cerc de pictură la noi în liceu? Părea ciudat.

Și când m-am dus, era doamna Valeria Tofan și mulți colegi de-ai mei. Și mi-a plăcut, că începuse să explice cum să desenăm într-o manieră naivă omul.

Uram să conturez personaje! Puteam să fac fructe, peisaje, dar nu oameni.

Am stat la acel curs, în drum spre casă am văzut că aveam o traiectorie comună până la un anumit punct, stătea foarte aproape de mine, m-a invitat la dansa într-o după-amiază.

Îmi făceam griji cum să-i spun mamei că eu mă duc la o doamnă profesoară să pictez. Ce-o să zică, o să mă creadă? Mai bine că nu era acasă. Am lăsat ghiozdanul, am plecat la doamna Tofan, mi-a pus în față un coș cu flori, mi-a dat o pânză, culori și a spus: „Redă!”.

Eram puțin stângace, că nu mai lucrasem în uleiuri, în primul rând, până atunci, și m-am dus două zile.

Mama: „Ei, cine știe ce prostii faci tu și pe unde umbli?”.

A doua seară m-am dus acasă cu tabloul. A rămas uimită.

Dar, erau culorile, care erau destul de scumpe, era clasa a XII-a... pregătire, examene... „Ce-ți trebuie ție pictură?”.

Doamna Tofan, ca să mă impulsioneze, mi-a dat în dopuri de la bidoane, mi-a pus culori, mi le-a înfășurat în pungă, mi-a dat tot dânsa și cartoane și am început.

Mama: „Nu pictezi ziua, trebuie să înveți! Dai bacalaureatul! Lasă, după!”.

Nu mă lăsa ziua, pictam noaptea.

A doua zi, vedea că pe tablou mai apărea câte ceva: „Tu ai pictat!”. „Nu am pictat, mama!”. „Păi, cum?, că asta nu era.” Era foarte atentă la ce făceam.

Și așa am început.

Apoi mi-a dat bani de Crăciun, mi-am cumpărat, n-am să uit, primele tuburi de culoare: roșu, galben, albastru, alb și negru. Apoi, încet, pânză, bani de plecat la expoziții și așa au trecut zece ani. Zece ani frumoși și îi mulțumesc lui Dumnezeu că am avut o mamă, și am, care mă susține și, mai departe, un soț care nu m-a tras înapoi.

D.D.: În ziua de astăzi, în anul 2010, este rentabil să faci pictură naivă?

I.S.: Nu știu dacă este rentabil. Financiar, nu, n-o văd ca o rentabilitate, însă, psihic, ajută foarte mult. Trăind într-o lume destul de agitată, mă retrag în colțul meu, cu pânza mea, și mă liniștesc. Din punctul ăsta de vedere, da, rentează, este o terapie extraordinară.

D.D.: V-ar bucura dacă copilul dumneavoastră ar începe de la o vârstă...

I.S.: Copilul meu a început, deși are doar doi ani (râde), dar se așază lângă mine și primește pensula și hârtia și face cum poate el acolo, dar, da, m-ar bucura. Decât să stea la calculator sau la televizor, deși nu are nicio atracție, el să stea afară și... Da, m-ar bucura.

A transcris

Ioana Mădălina MUNTEANU

Referent, CNCPCT

Fotografii de **Rodica DINACHE**

Operator imagine, CNCPCT

Noi aparitii editoriale

Ușa naivilor

Volumul artistului naiv Costel Iftinchi, *Ușa naivilor*, apărut în 2011 la Editura ieșeană CreArt, se constituie într-o cronică a Taberei de Artă Naivă de la Zimnicea. Proiectul, inițiat și derulat de Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale în anul 2010 s-a bucurat de un succes deosebit, fiind apreciat în primul rând de cei implicați direct, artiștii cărora le era dedicat.

Structura cărții este una cronologică: autorul ne introduce în „peisaj”, ne face părtași la călătoria naivilor spre locul de întâlnire, Gara de Nord din București, ne urcă în autocarul care ne duce la Zimnicea, creionează atent tot ceea ce a însemnat tabăra, cu activitățile sale, cu atmosfera de lucru, cu momentele amuzante, și ne scoate din poveste, identificând finalul cu vernisajul expoziției care a cuprins lucrările realizate în tabără. Titlurile capitolelor sunt sugestive și poartă amprenta unei participări totale a autorului: *Drumul spre Dunăre, Observatorul de seară, Ușa, În Bulgaria, Vernisaj la malul Dunării, Lucrări realizate în tabără*.

Costel Iftinchi a pus fiecare serie de întâmplări sub semnul evenimentului cel mai important, care a marcat respectiva perioadă, mai restrânsă sau mai ofertantă temporal. Și, parcurgând rândurile, ajungi să privești din perspectiva autorului, dându-i dreptate: da, „Observatorul de seară” și Proiectul „Ușa” au fost marcante, au împrumutat niște conotații deosebite unor situații normale, chiar dacă, asistând la ele, nu le-ai fi dat o asemenea încărcătură în momentul desfășurării.

Lectura volumului *Ușa naivilor* este una plăcută, relaxantă, urmărești pur și simplu întâmplările, ca într-un

jurnal, te lași purtat de ele și pătrunzi în atmosfera taberei, chiar dacă nu ai avut vreun contact direct cu evenimentele. Dialogurile sunt foarte aproape, până la identificare, de cele reale, autorul dovedind astfel o memorie de invidiat. Dar firea artistului iese la iveală uneori, dincolo de luciditatea „cronicarului”: situațiile sunt percepute prin culoare, lumina apare filtrată, atmosfera este și ea caracterizată prin anumite culori. Urmărim peisajele care curg prin fața ochilor călătorului din tren, forfota gării și bucuria revederii sunt și ele colorate, razele soarelui răsărit în prima dimineață au ceva special, ca și apusul admirat în cea de-a treia seară. Lanurile de maci, prezente peste tot în timpul călătoriei, ca și în peisajul taberei, se transformă într-un „tablou cu tușe mari, de diferite tonuri, unele calde, altele reci, ce se distingeau foarte bine, îndemnându-te să privești la nesfârșit”.

Dincolo de urmărirea dialogurilor, și ea antrenantă în sine, cometaryile denotă firea veselă a artistului naiv: bancurile spuse la „Observator” sunt mai întâi cu „perdele și draperii”, dar acestea se

rup repede din cauza vântului de afară. Perfect adevărat, bătea vântul! (comentariu de insider).

În volum, fotografiile, dintre cele mai sugestive, de o calitate fără reproș, așezate la locul potrivit, îți creează impresia de pătrundere în spațiul taberei și în intimitatea actului de creație. Răsfoiești cartea și vezi lucrări aflate în diverse stadii de execuție, îți imaginezi mai ușor povestea lor dacă ai martorul vizual care a înregistrat începuturile.

Ultimele pagini sunt rezervate reproducerii unor lucrări realizate în tabără, o adevărată explozie de culoare și de bună dispoziție, mai ales după ce ai citit despre istoria lor, despre scânteia care le-a declanșat apariția. Un loc bine meritat își găsește printre aceste lucrări și micuța sculptură realizată de domnul Timotei Stuparu, directorul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Teleorman, partener în proiectul derulat de Centrul Național și un elev talentat în domeniul sculpturii naive.

Mulțumim autorului pentru acest jurnal de tabără care demonstrează că eforturile instituției noastre au fost pe deplin răsplătite.

Mirela MIHĂILĂ
Documentarist, CNCPCT